

De leden van de raad van de gemeente Ermelo
Postbus 500
3850 AM ERMELO

Datum: 25 juli 2009

Onderwerp: Reactie op Concept-raadsvisie Klimaat (Nr. 09011153)

Geachte leden,

De Werkgroep Milieu van de Stichting Natuur- en MilieuPlatform Ermelo waardeert dat met de presentatie van het concept een vervolgstap is gezet op de weg naar de concretisering van gemeentelijke maatregelen die een gunstige invloed hebben op de ontwikkeling van het klimaat en de duurzaamheid.

Vanuit deze waardering wil de Werkgroep enkele opmerkingen maken over de tekst van het concept in de verwachting dat u die wilt meewegen in het formuleren van de definitieve raadsvisie.

Algemeen

1. Klimaat en duurzaamheid zijn verschillende begrippen, die echter een grote overlap vertonen. Anders gezegd: wat goed is voor het klimaat is bijna altijd ook goed voor de duurzaamheid; wat goed is voor de duurzaamheid werkt bijna altijd ook goed uit voor het klimaat. Het concept lijkt dit idee ook te omarmen door gaandeweg de duurzaamheid ook aandacht te geven. Onze suggestie is daarom de visie de titel "Duurzaamheid en klimaat" (of andersom: "Klimaat en duurzaamheid") te geven.
Het zwaartepunt van de concept-Raadsvisie ligt bij het energiebeleid. Wij bepleiten echter om klimaat en duurzaamheid uitdrukkelijk in de visie te betrekken. Dat betekent dat zodoende ook het gebruik en hergebruik van grondstoffen aan de orde komen.
2. Het beleidsmatig denken over klimaat (en duurzaamheid) is in gemeentelijk verband vrij laat gestart. We dringen erop aan dat er nu tempo wordt gemaakt met ruime aandacht en forse daadkracht. De ernst van de problematiek vereist dat; de intussen elders reeds ontwikkelde maatregelen bieden vele beproefde mogelijkheden en oplossingen.

1. Inleiding

In de eerste alinea is sprake van het beperken en het voorkómen van een gemeentelijke negatieve impact. Wij zouden graag zien dat ook het realiseren van mogelijkheden tot een positieve impact wordt genoemd. Een positieve benadering van de problematiek achten wij zinvol. Een voorbeeld zou kunnen zijn: bevorder het duurzaam gebruik van het hout dat in de gemeente Ermelo groeit. Daardoor wordt bereikt dat de CO2 veel later (door verrotting of verbranding) in de atmosfeer terugkeert.

2. Achtergronden en reikwijdte

1. Onder 2.2 Trias Energetica 1. is sprake van het beperken van onnodig energieverbruik. Dat is een vooral technische benadering. Ook niet-technisch moet er beperkt worden, bijvoorbeeld door korter te douchen, de CV (eerder) lager te zetten, minder lichtbronnen met kleiner verbruik toe te passen. Het moet bij ieder "tussen de oren komen". Het schrappen van 'onnodige' maakt duidelijk dat de gemeente ook deze soort beperkingen van energieverbruik op het oog heeft. Het zal nuttig zijn vanuit de gemeente voorlichting inzake duurzaamheid aan te bieden en/of het aanbod van informatie door derden te faciliteren. Ook het NME-Centrum/het NMP kunnen daaraan productieve bijdragen leveren.

2. Onder 2.2 na punt 3: het goedkoop zijn van fossiele energie is geen wezenlijk argument. Gezien de effecten voor klimaat en duurzaamheid moet zoveel mogelijk van het gebruik van fossiele brandstof worden afgezien, zelfs al zou die gratis zijn. Het gebruik van niet-fossiele energiebronnen moet o.i. hier worden vermeld. Kernenergie draagt niet bij aan een duurzame ontwikkeling.
 3. Onder 2.4 zijn voor de periode 2007-2011 de belangrijke punten uit het bestuursakkoord opgesomd. Intussen zijn we al over de helft van die periode, hetgeen nog eens onderstreept dat snel actie moet worden ondernomen. Bovendien lijken de punten onwenselijke beperkingen in te houden (zonne-energie wordt niet genoemd) en lijkt te worden voorbij gegaan aan het feit dat de zuinigste auto voor de gemeente de auto is die de gemeente niet heeft. Een kleiner wagenpark is alleen al door de omvang zuiniger.
 4. De doelstelling van het Gelderse klimaatprogramma gaat ervan uit dat de omvang van het energieverbruik bekend is evenals het aandeel duurzame energie daarin. Onze vraag is of deze gegevens voor Ermelo bekend en beschikbaar zijn.
 5. Onder 2.6 wordt gesteld dat de gemeente de noodzakelijke samenwerking en uitvoering intern moet ondersteunen. Ondersteunen lijkt ons een veel te zwakke taakstelling: intern moet die samenwerking worden gerealiseerd. Externe samenwerking moet krachtig worden gestimuleerd en gefaciliteerd.
 6. Een aparte portefeuillehouder Duurzaamheid en klimaat juichen wij toe. Zijn/haar taak zou beslist niet moeten betekenen dat de overige portefeuillehouders zich om duurzaamheid en klimaat niet behoeven te bekommeren. De term 'controller' suggereert te sterk dat het een administratieve en op cijfers gespitste figuur zou moeten zijn. Wellicht is 'coördinator' een betere aanduiding.
3. De eerste stappen naar een klimaatbeleid

1. Onder 3.1: de verbouw van het gemeentehuis en de nieuwbouw van Het Pakhuis zijn al zo ver dat ze niet meer als voorbeelden kunnen dienen, al valt er wellicht nog iets te verbeteren. Aanbrengen van zichtbare zonnepanelen, zonnecollectoren en kleine windmolens is met wat goede wil op beide locaties zeker nog mogelijk. De Verbinding lijkt ons wel een goed voorbeeld van thans voorliggende kansen om klimaatvriendelijkheid en duurzaamheid te realiseren.
2. Onder 3.3 zou heel goed als voorbeeld passen het welkomstpakket voor nieuw ingekomen burgers (en bedrijven?) aan te vullen met informatie over duurzaamheid. Een ander voorbeeld zou zijn dat burgers specifieke adviezen inzake duurzaamheid kunnen krijgen van al dan niet door de gemeente geworven en gefaciliteerde deskundigen. Hierbij denken wij o.m. aan thuiscomposteren.
3. De tekst van punt 3.4 is naar ons oordeel niet geheel in orde. Het zou beter zijn te lezen: *Voor niets gaat de zon op en dat is voor een ieder zeer profijtelijk. Het is helder, investeren in duurzaamheid kost op korte termijn nogal eens meer dan het direct opbrengt. Wordt met een langere, reële terugverdientijd rekening gehouden, dan brengt de maatregel veelal wel geldelijke winst. Niettemin mag geld niet het enige motief zijn om een duurzame maatregel wel of niet te nemen. Daarvoor is het bevorderen van duurzaamheid een te belangrijk resultaat dat ons en vooral komende generaties tot voordeel strekt.*

Het interessante en enthousiaste relaas van de wethouder duurzaamheid van de gemeente Apeldoorn illustreerde dit overtuigend.

4. Doelstellingen

1. Wij vinden dat het ambitieniveau duidelijk hoger moet. Aansluiten bij de belangrijkste opties van rijk en provincie en bij de uitwerking zich vooral te baseren op het klimaatconvenant tussen VNG en het Rijk (dit laatste nog beperkt tot "indien mogelijk") is niet voldoende. De beperking tot traditionele/gangbare maatregelen en slechts open staan voor "enkele" vernieuwende niet alledaagse maatregelen is o.i. in dit stadium niet passend. Graag zouden wij zien dat het uiteindelijke doel van Ermelo niet beperkt wordt tot energieneutraal, maar ook duurzaamheid zal omvatten.
2. Onder 4.1: de rol van de Ermelose overheid zou bovendien faciliterend moeten zijn en soms zelfs verplichtend. We denken aan verplichtingen ten aanzien van energieverbruik met name in winkels en bedrijven: bijvoorbeeld verplicht afdekken van vrieskasten, verbieden van vrieskasten, van overdreven open deuren en van extreme airconditioning. Onder de reeds genoemde voorbeelden zouden we ook graag zien:

- . burgers en bedrijven infrarood foto's ter beschikking stellen zodat zichtbaar wordt waar en hoeveel warmte- (en 's zomers koude-) lekkage optreedt;
 - . bevorderen van recycling aan de hand van regelmatige analyses van grijs afval en GFT-materiaal;
 - . in overleg met de OVE krachtig bevorderen dat ruimschoots duurzame artikelen in Ermelo worden aangeboden;
 - . warmte/koude opslag in de bodem. Deze techniek is vooral geschikt voor grotere (bedrijfs)gebouwen en voor blokken woningen. De gemeente kan toepassing ervan door intensief overleg rond de aanvraag van bouwvergunningen stimuleren; verplichte toepassing moet niet op voorhand worden uitgesloten.
3. Onder 4.2: het laatst vermelde voorbeeld behoort zich wat ons betreft niet te beperken tot zonnepanelen – ook andere vormen van duurzame energieopwekking zouden in aanmerking moeten kunnen komen.
 4. Onder 4.3: opvallend vaak worden hier voorbeelden van onderzoek genoemd. Onderzoek levert als zodanig geen bijdrage aan klimaat en/of duurzaamheid. Bovendien zien we de zomerse pendeldienst naar het strand gaarne ingeruild voor maximaal goede fietsvoorzieningen op dat traject. We menen dat hier ook het Ermelose beleid van gratis parkeren moet worden genoemd, vanwege het effect dat dit beleid autogebruik vanuit Ermelo en ook vanuit de buurgemeenten ten onrechte stimuleert.
 5. Onder 4.4: het is technisch en economisch niet meer noodzakelijk zich te beperken tot slechts het streven naar een of meerder energieneutrale woningen. Meer ambitie en daadkracht zijn hier zeker op hun plaats. Voorts zouden we graag als zinvol voorbeeld vegetatiedaken willen zien toegevoegd. Het valt ons vervolgens op dat agrarische bedrijven niet specifiek worden genoemd. In Ermelo zijn nogal wat bedrijven die naast melk, vlees en eieren ook veel methaan (een zeer sterk broeikasgas) produceren. Door bijvoorbeeld mest te vergisten is veel methaan om te zetten in bruikbaar biogas. We bevelen aan dat daar sterk op wordt ingezet.

5. Vervolgtraject: besluitvorming-financiën-uitvoering

Ten aanzien van de financieringswijze merken we op dat grote waarde van de NUON-aandelen in de loop van de jaren bereikt is door overwegend grijze energie te verkopen. In principe is mede daardoor de huidige klimaatverandering veroorzaakt. Het is dus alleszins redelijk om de al dan niet tijdelijke kosten van maatregelen ten gunste van het klimaat en de duurzaamheid te financieren uit de opbrengsten van de NUON-aandelen. Dat past geheel bij de basisregel: de vervuiler betaalt.

Uiteraard zijn we graag bereid om toelichtingen te geven.

Met vriendelijke groeten,

namens de Stichting Natuur- en MilieuPlatform Ermelo,

Otto Volgenant,

voorzitter Werkgroep Milieu

(tel.: 557424) (e-mail: otto.marian.volgenant@hetnet.nl)

Afschrift aan:

Gemeente Ermelo t.a.v. College van burgemeester en wethouders, Postbus 500, 3850 AM ERMELO

Gemeente Ermelo t.a.v. de heer W. van der Schaaf, Postbus 500, 3850 AM ERMELO

Gemeente Ermelo t.a.v. de heer ing. H. van Pijkeren, Postbus 500, 3850 AM ERMELO